

PHẦN MỞ ĐẦU

Kinh lạc chẩn là một phương pháp chẩn đoán bệnh đã được sử dụng trong Y học cổ truyền. Theo Đông y : Mỗi đường kinh đều có liên hệ với một tạng phủ, cơ quan bên trong cơ thể. Theo nguyên lý công sinh nhiệt, tạng phủ nào hoạt động tăng thì nhiệt độ của đường kinh sẽ tăng và ngược lại tạng phủ nào hoạt động giảm thì nhiệt độ đường kinh sẽ giảm. Do đó, thông qua sự thay đổi cảm giác (đau, nóng, lạnh), thông qua sự thay đổi điện sinh vật, thay đổi điện trở... ở đường kinh lạc hoặc ở huyết nằm ngoài da có liên quan với cơ quan bị bệnh có thể biết được sự xáo trộn ở cơ quan tạng phủ tương ứng bên trong.

Người xưa đã dùng môi lửa hoặc que hương có nhiệt độ không thay đổi, đặt cách tĩnh huyết một khoảng cách không thay đổi xem bao lâu thì người bệnh cảm thấy nóng. Huyết nào có độ nhạy cảm bất thường thì có thể nghĩ đến đường kinh của nó bị bệnh hoặc xáo trộn.

Năm 1983, lương y Lê Văn Sửu đã lập ra công thức đo nhiệt độ kinh lạc trên 12 đường kinh ở các vị trí tĩnh huyết bằng máy đo kinh lạc để chẩn bệnh thay cho phương pháp đo bằng môi lửa hoặc que hương. Sau hai năm kiểm nghiệm thực tế, công thức này đã được các chuyên gia thuộc Học viện Quân y chứng minh là đúng thuật toán. Thông qua vô số thực nghiệm, so sánh bằng phương tiện kỹ thuật hiện đại của Tây y, ông và các môn sinh đã phải lấy số đo kinh lạc của rất nhiều bệnh nhân, chẩn đoán rồi yêu cầu họ đi khám Tây y lấy kết quả so sánh để lập ra những mô hình bệnh lý. Nhưng do phải tính bằng tay nên khi sử dụng máy đo tay phải mất 30-40 phút mới có kết quả.

Chẩn đoán bệnh bằng phương pháp đo nhiệt độ kinh lạc không phụ thuộc vào cảm giác chủ quan của thầy thuốc cũng như bệnh nhân. Thông qua đo nhiệt độ kinh lạc, thầy thuốc đánh giá được mức độ hoạt động của các tạng phủ, tìm ra bản chất, hiện tượng bệnh tật trong cơ thể con người. Đo nhiệt độ kinh lạc bằng cách đo nhiệt độ của 24 điểm tĩnh huyết trên 10 đầu ngón tay, chân. Theo lý luận Đông y, 24 điểm này nằm trên 12 đường kinh lạc mà thông qua đó hoạt động của 12 tạng phủ tương ứng được biểu thị ra ngoài. Phương pháp chẩn đoán này đã được Hội Sinh lý học thuộc Tổng hội Y học Việt Nam công nhận trong năm 2000.

Được lập trình dựa trên công thức nói trên, phần mềm phiên bản 1.0 được hoàn tất vào tháng 11/2004. Lương y Lê Văn Sửu và một nhóm các chuyên gia tại ĐH Bách Khoa Hà Nội, trong đó có kỹ sư Đinh Lai Thịnh, một môn sinh của Ông đã sáng chế phần mềm và máy đo nhiệt độ kinh lạc để chẩn đoán nhiều chứng bệnh với độ chính xác cao, nhanh chóng và thuận tiện hơn. Sau khi nhiệt độ của 24 tĩnh huyết được nhập vào máy tính, phần mềm tự động tính toán số đo rồi đưa

ra chẩn đoán bằng cách so sánh với các mô hình bệnh lý trong cơ sở dữ liệu mà ông và các cộng sự tích lũy được trong các kiểm nghiệm lâm sàng thực tế. Toàn bộ số đo của mỗi bệnh nhân đều được lưu lại trong phần mềm để so sánh với những lần đo tiếp sau nhằm đánh giá hiệu quả của việc chữa trị.

Đi đôi với việc hoàn thiện phần mềm, những chiếc máy Đo nhiệt độ kinh lạc cũng luôn luôn được cải tiến theo công nghệ hiện đại để đáp ứng theo yêu cầu hiện đại hóa y học cổ truyền.

Máy đo được kết nối trực tiếp với máy tính, giúp thầy thuốc không phải nhập từng thông số nhiệt độ sau mỗi lần đo một huyết vị như trước đây. Được làm bằng chất siêu bán dẫn, đầu đo của máy có đường kính 0,3mm với chức năng cảm biến nhiệt độ chính xác ở huyết vị được đo. Sau đó, tín hiệu nhiệt được bộ vi xử lý chuyển thành tín hiệu điện tương ứng rồi được khuếch đại ba trăm lần. Cuối cùng, kết quả đo được hiển thị cùng lúc trên màn hình máy tính và màn hình máy đo. Với loại máy này, thời gian đo 24 điểm tinh huyết được rút ngắn xuống còn 15-20 phút. Đồng thời kết quả số đo kinh lạc đi kèm chẩn đoán có thể in ra được. Phiên bản 2.0 mới ra mắt vào đầu năm 2008 đã cho thấy sự hoàn thiện hơn về độ chính xác, hiệu quả, ưu việt về thời gian cũng như nhiều mặt khác. Nhưng bên cạnh đó phiên bản 2.0 vẫn còn một số hạn chế do chỉ dùng 1 đầu đo nên không đo được đồng thời nhiệt độ tại các điểm đo trên cơ thể nên vẫn có những sai số nhất định.

Để khắc phục những nhược điểm nêu trên, nhóm nghiên cứu đã đăng ký và được sở Khoa học và Công Nghệ TP Hà Nội phê duyệt đề tài nghiên cứu :

1. **Tên đề tài :** “Nghiên cứu thiết kế chế tạo máy đo nhiệt độ 25 kênh có độ chính xác cao”
2. **Mã số đề tài :** 01C-01/18-2009-2
3. **Chủ nhiệm đề tài :** KS Đinh Lai Thịnh
4. **Cơ quan thực hiện đề tài :** Trung tâm nghiên cứu và phát triển công nghệ trong y học cổ truyền.
5. **Thời gian thực hiện :** Từ tháng 1 năm 2009 đến tháng 6 năm 2010.

Với Thiết bị đo nhiệt độ, nếu có 25 kênh thì sẽ có khả năng đo đồng thời 24 điểm đo trên các tinh huyết của 12 đường kinh và một đầu dùng để đo nhiệt độ môi trường, từ đó cho phép đo đạc chính xác nhiệt độ của 24 điểm đo nên sẽ cho phép phần mềm đưa ra được những kết quả chẩn đoán chính xác hơn nữa.

Mục đích của việc phát triển hệ thống đo kinh lạc bằng máy đo sẽ giúp nhiều người học và sử dụng được công nghệ này, giúp nhiều người nghèo ở vùng sâu, vùng xa có cơ hội được khám chữa bệnh. Trên tinh thần hoạt động vì lợi ích

cộng đồng, tác giả luôn mong muốn góp phần công sức của mình vào công cuộc cải tiến và hiện đại hóa nền Y học cổ truyền Việt Nam, mang lại những điều tốt đẹp nhất giúp ích cho người bệnh.